ΓΕΩΡΓΙΚΕΣ ΠΡΟΕΙΔΟΠΟΙΗΣΕΙΣ

ΤΕΧΝΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ &ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
Δ/ΝΣΗ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ & ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΦΥΤΩΝ
ΠΟΙΟΤΙΚΟΥ & ΦΥΤΟΫΓΕΙΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ

***Ταχ. Δ/νση*:** Καστοριάς 32Α, 71307 Ηράκλειο
***Τηλ*:** 2810.224948, Fax: 2810.225616
***Email*:** pkpfiraklio@minagric.gr

ΟΔΗΓΙΕΣ ΧΕΙΡΙΣΜΟΥ ΕΛΑΙΟΔΕΝΤΡΩΝ ΜΕ ΖΗΜΙΕΣ ΑΠΟ ΦΩΤΙΑ

Πληροφορίες : *MSc Μαρία Ζ. Ροδιτάκη*

Ελαιόδεντρο πλήρως καταστρεμμένο

Αναβλαστήσεις από το λαιμό και το ριζικό σύστημα

Δέντρα μετά από καρατόμηση

Σε αρκετές περιοχές της Κρήτης ξέσπασαν πυρκαγιές μεγάλης έντασης το καλοκαίρι αφήνοντας σοβαρά κατεστραμμένο το φυσικό περιβάλλον. Μαζί με τις δασικές εκτάσεις επλήγησαν και αγροτικές καλλιέργειες όμορες με τις δασικές, κυρίως ελαιόδεντρα. Οι ζημιές στην ελαιοκαλλιέργεια δεν ήταν ίδιες παντού, εξαρτήθηκαν κυρίως από την ένταση της πυρκαγιάς, τον χρόνο παραμονής της στον ελαιώνα, την κατάσταση των δένδρων και την ύπαρξη ξερών κλάδων, χαμηλής βλάστησης ή θάμνων που λειτούργησαν σαν πρόσθετη καύσιμη ύλη.

Τα καμένα ελαιόδεντρα σε σύντομο χρονικό διάστημα μπορεί να δώσουν τα πρώτα σημάδια αναβλάστησης κυρίως από το ριζικό σύστημα και το λαιμό του δένδρου. Ο χρόνος έναρξης της αναβλάστησης εξαρτάται από το μικροκλίμα του ελαιώνα, την υδατική κατάσταση του εδάφους και το μέγεθος της ζημιάς που προκλήθηκε. Έτσι ελαιόδεντρα με ολοκληρωτική καταστροφή του υπέργειου μέρους μπορεί να δείξουν τα πρώτα σημάδια έναρξης της αναγέννησης μέσα σε χρονικό διάστημα 20 ημερών ενώ ελαιόδεντρα που έχασαν μόνο μέρος της φυλλικής επιφάνειας (*τσουρούφλισμα φύλλων*) μπορεί να δώσουν νέα βλάστηση στην αρχή της άνοιξης. Ανάλογα με την πορεία και τη θέση της αναβλάστησης τα πληγέντα ελαιόδεντρα κατατάσσονται σε ομάδες για τη διευκόλυνση των χειρισμών που ακολουθούν, με στόχο πάντοτε τη γρήγορη αποκατάσταση με ελάχιστο κόστος.

1. Αρχικά απαιτείται μια **πρώτη εκτίμηση της ζημιάς** των ελαιοδέντρων:

α) **Ελαφρές ζημιές:** Έχει ζημιωθεί τμήμα του φυλλώματος ενώ οι κύριοι βραχίονες δεν έχουν καεί.

β) **Μέτριες ζημιές:** Το σύνολο της κόμης του δέντρου έχει ζημιωθεί ενώ οι κύριοι βραχίονες και ο κορμός του δέντρου δεν έχουν σοβαρές ζημιές.

γ) **Σοβαρές ζημιές:** Οι βραχίονες και ο κορμός του δέντρου έχουν καεί και σταδιακά ξεκινά αποκόλληση του φλοιού.

δ) **Ολική ζημιά:** Πλήρης καταστροφή του υπέργειου μέρους των δέντρων ή και τμήματος κάτω από το έδαφος. Απανθρακωμένα κάμβιο και ξύλο του κορμού χωρίς ικανότητα αναβλάστησης.

Σε πολλές περιπτώσεις οι παραπάνω κατηγορίες ζημιών μπορεί να συνυπάρχουν στον ίδιο ελαιώνα.

2. Χειρισμοί:

- ✓ Μετά την πρώτη καταγραφή των ζημιών από τον ΕΛΓΑ προτείνεται η άμεση απομάκρυνση από τους ελαιώνες των πεσμένων καμένων κλάδων και των υπολειμμάτων κατεστραμμένου αρδευτικού δικτύου.
- ✓ Μέχρι τα μέσα του φθινοπώρου **δεν θα πρέπει να γίνει κανένας χειρισμός** στα ζημιωθέντα ελαιόδεντρα περιμένοντας να δώσουν μια συνολική εικόνα αναβλάστησης. Το μόνο που χρειάζεται να γίνει είναι απομάκρυνση του εδάφους γύρω από την περιοχή του λαιμού ώστε να φωτίζεται η συγκεκριμένη περιοχή για πιθανή αναβλάστηση πιο γρήγορα. Η αναγέννηση θα γίνει από τις παραφυάδες με την επιλογή μιας ή και περισσότερων, των πιο εύρωστων.
- ✓ Σε ελαιώνες που τα ελαιόδεντρα έχουν υποστεί **σοβαρές ζημιές** και χρειάζεται να καρατομηθούν πρέπει να ληφθούν μέτρα για να **αποφευχθεί η βόσκηση** προκειμένου να προστατευθεί η αναβλάστηση που θα προκύψει στη βάση του κορμού. Έλλειψη αναβλάστησης των δέντρων μέχρι την επόμενη άνοιξη απαιτείται εκρίζωση και ανασύσταση του ελαιώνα με τη φύτευση νέων δέντρων την άνοιξη.
- ✓ Στις περιπτώσεις αρδευόμενων ελαιώνων συνιστάται άμεση αποκατάσταση του αρδευτικού δικτύου για **συχνές ελαφρές αρδεύσεις** προκειμένου να ενθαρρυνθεί η αναβλάστηση.

3. Κλάδεμα:

- ✓ **Η αποκατάσταση των ζημιωθέντων δέντρων βασίζεται αποκλειστικά στην αναβλάστησή τους που θα καθορίσει και τον τρόπο κλαδέματος.** Βασικό κριτήριο για το κλάδεμα είναι **η κατάσταση του φλοιού** των κλάδων, των βραχιόνων και του κορμού. Κλαδιά, βραχίονες και κορμοί ζημιωθέντων δέντρων συνήθως μετά από ένα μήνα εμφανίζουν σχισίματα και αποκολλήσεις του φλοιού στα κατεστραμμένα τμήματα ενώ στα μη ζημιωμένα εμφανίζονται αναβλαστήσεις. Χρειάζεται να φανεί ξεκάθαρα το τμήμα των δέντρων που έχει καταστραφεί.
- ✓ Τα κλαδέματα μπορούν να ξεκινήσουν από τα μέσα του φθινοπώρου και να ολοκληρωθούν με το τέλος του χειμώνα. Οι τομές κλαδέματος καλύπτονται με ειδική προστατευτική αλοιφή.
- ✓ Κατά την επόμενη βλαστική περίοδο δεν πρέπει να αφαιρεθούν καθόλου αναβλαστήσεις προκειμένου να αναπτυχθεί όσο το δυνατό μεγαλύτερη φυλλική επιφάνεια και καλύτερο ριζικό σύστημα.

Στους πυρόπληκτους ελαιώνες εφαρμόζετε κανονικά λίπανση, φυτοπροστασία και άρδευση όπου είναι δυνατή. Ιδιαίτερη προσοχή να δίνετε στην αντιμετώπιση των **φυλλοφάγων** (*μαργαρόνια, ρυγχίτης, ωτιόρυγχος*), **ξυλοφάγων** (*σκολύτες*) **εντόμων** και των **ακαρέων** κατά την περίοδο των αναβλαστήσεων. Σε κάθε περίπτωση συστήνεται συνεργασία με τους τοπικούς γεωτεχνικούς για την επίλυση ειδικών προβλημάτων που ενδεχομένως προκύπτουν.

Ηράκλειο 27 Αυγούστου 2026
Η Προϊσταμένη Τμήματος
Κληρονόμου Ευφροσύνη